

**UCHWAŁA NR XXI/112/2019
RADY MIASTA OSTROWCA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO**

z dnia 28 października 2019 r.

**w sprawie Gminnego Programu Wspierania Rodziny
w Gminie Ostrowiec Świętokrzyski na lata 2019-2021.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506, 1309, 1696 i 1815) oraz art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1111, 924 i 1818, z 2018 r. poz. 2245), Rada Miasta uchwała, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Ostrowiec Świętokrzyski na lata 2019-2021, stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Wiceprzewodnicząca Rady Miasta
Ostrowca Świętokrzyskiego

Marta Woźnicka - Kuzdak

Załącznik do Uchwały Nr *XXI/112/2019*
Rady Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego
z dnia *28 października* 2019 r.

**Gminny Program Wspierania Rodziny
w Gminie Ostrowiec Świętokrzyski
na lata 2019 - 2021**

Wstęp

Rodzina należy do tych instytucji społecznych, które pomimo wielu zmian zachodzących w społeczeństwie, znajduje się na szczycie hierarchii wartości społecznych.

Przekonanie, że rodzina jest ważna w życiu jednostek oraz to, że stanowi ona cel, do którego warto dążyć, obecne jest w wielu różnych kulturowo zbiorowościach.

Pragnienie posiadania rodziny jest czymś uniwersalnym. O ile jednak przekonanie o wadze rodziny jest znaczne, to zmienia się obraz i kształt tej rodziny. Dominujący model, znany jeszcze sprzed kilkunastu lat, oparty na trwałym małżeństwie z silną pozycją mężczyzny, męża i ojca, ustępuje miejsca innym formom życia rodzinnego, opartym na małżeństwach o partnerskim statusie, małżeństwach rekonstruowanych, związkach partnerskich czy niepełnych, z samotnym rodzicem jako głową rodziny. Zmieniają się również oczekiwania wobec rodziny, szczególnie wobec rodziców, związane z presją demograficzną.

Współczesna rodzina jest obarczona wieloma dylematami: balansowaniem między pracą, a domem, co ma swoje przełożenie na czas dla rodziny i jakość relacji wewnątrzrodzinnych; wyborem między rodziną z jednym dzieckiem czy wielodzietnością, formalizowaniem relacji między partnerami i zawarciem związku małżeńskiego, kosztem rezygnacji z indywidualizmu, czy życiem w związku nieformalnym. Dylematy związane z rodziną stają się nie tylko przedmiotem szczególnego zainteresowania polityki społecznej, ale też dużym wyzwaniem dla niej. Zwłaszcza kwestie związane ze wspieraniem funkcji opiekuńczej, wychowawczej i edukacyjnej rodziny.

W rodzinie zaspokajane są zróżnicowane potrzeby jej członków. Dla potomstwa rodzina stanowi naturalne i podstawowe środowisko wychowawcze, w którym przez odpowiednie oddziaływanie stymulowany jest rozwój i kształtowana jest tożsamość młodego człowieka. Niezmiernie ważne jest, by rodziny zapewniały dzieciom przestrzeń do prawidłowego rozwoju, a taki jest możliwy tylko wtedy, gdy rodziny funkcjonują w sposób prawidłowy. Rodzina narażona jest na wiele problemów, których przyczyny mogą być bardzo różne, np. bezrobocie, konflikty, niepełnosprawność, ubóstwo, a także trudności wychowawcze. Trudności te mają zróżnicowany charakter i natężenie. Kiedy jednak pojawiające się problemy przerastają możliwości ich rozwiązania przy wykorzystaniu własnych zasobów rodziny, pojawia się konieczność wsparcia z zewnątrz. Najważniejsze jest bowiem to, by nie dopuścić do natężenia dysfunkcyjności rodziny, która mogłaby doprowadzić do konieczności odseparowania dzieci od ich rodziny i objęcia ich opieką pieczy zastępczej.

Należy poczynić wszelkie starania, aby rodziny przeżywające trudności w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczej uzyskały profesjonalną pomoc i mogły w przyszłości samodzielnie, bez wsparcia instytucjonalnego, realizować złożone funkcje rodziny.

Podstawą stworzenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2019 – 2021, zwanego dalej „Programem”, jest ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1111). Program ma zbudować system wsparcia dla rodzin z dziećmi na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski, zwanej dalej „Gminą”, którego celem jest dobro dzieci potrzebujących szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych. Drugim istotnym zadaniem jest dobro rodziny, która jest podstawową komórką społeczną.

1. Adresaci Programu

Program jest adresowany do rodzin z dziećmi przeżywających trudności w realizowaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Uzupełniający charakter będą miały działania skierowane do rodzin lub ich członków, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży. Mowa tu o ogólnodostępnych działaniach promujących wartości rodzinne i wspólne spędzanie wolnego czasu oraz o ofercie poradnictwa specjalistycznego. Część działań skierowana jest również do specjalistów pracujących z rodzinami objętymi pomocą. Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej definiuje wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych jako zespół planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji (art. 2 ust. 1). Określa również przykładowy katalog działań, jakie mogą być podejmowane w takich rodzinach. Przedstawiony poniżej dokument ściśle odnosi się do form pracy z rodziną wskazanych w przytoczonej ustawie.

Program nie obejmuje celów i zadań odnoszących się do systemu pieczy zastępczej, bowiem w tym zakresie zadania realizowane są przez powiaty w ramach Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej. W pewnych zakresach jednak (m. in. w zakresie działań prowadzonych z rodzinami biologicznymi dzieci pozbawionych okresowo środowiska rodzinnego) Programy te wzajemnie się przenikają. Przyjmuje się, że prawidłowa realizacja obu Programów może przyczynić się do właściwej i skutecznej pomocy rodzinom, naturalnym i zastępczym, przeżywającym trudności w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz zapewnienia dzieciom odpowiednich warunków do rozwoju.

2. Diagnoza środowiska lokalnego

Podstawą do opracowania Programu było rozpoznanie problemów społecznych uwzględniających diagnozę rodzin i dzieci w Gminie. Analiza danych miała na celu zidentyfikowanie tych zdarzeń i sytuacji społecznych, które wymagają wsparcia rodzin. Diagnoza rodzin oparta została na badaniu źródeł zastanych pozyskanych od instytucji na terenie Ostrowca Świętokrzyskiego, obejmujących swoim zakresem działania na rzecz mieszkańców. W Programie zostały wykorzystane dane ze sprawozdań rocznych z realizacji zadań wykonywanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostrowcu Św., Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Św., Komendę Powiatową w Ostrowcu Św. i Sąd Rejonowy w Ostrowcu Św. Jako uzupełnienie diagnozy zastosowano analizę SWOT, która pozwala na określenie mocnych i słabych stron, a także szans i zagrożeń dla lokalnego systemu wsparcia rodziny.

Współczesna rodzina doświadcza wielu zróżnicowanych problemów. Pierwszym z nich jest trudna sytuacja materialna będąca głównie skutkiem bezrobocia lub niskimi dochodami. Kolejnym problemem jest niezaradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych nad dziećmi oraz w prowadzeniu gospodarstwa domowego. Przyczyną trudnych sytuacji w rodzinie jest także przemoc, alkoholizm, narkomania oraz inne uzależnienia.

Rodziny, które wykazują trudności w wypełnianiu swych funkcji obejmowane są przez MOPS pomocą w formie świadczeń finansowych, usługowych, rzeczowych, a także pomocy socjalnej i specjalistycznego poradnictwa. Ponadto rodziny są objęte pomocą asystenta rodziny.

Tabela ukazująca diagnozę środowiska lokalnego

Lp.	Stan na 31 grudnia.	Liczba ludności ogółem	Ogólna liczba wszystkich osób i rodzin, którym udzielono pomocy i wsparcia z MOPS	Udział procentowy osób korzystających z pomocy społecznej	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	Udział procentowy rodzin korzystających z pomocy społecznej w stosunku do ogólnej liczby klientów MOPS.	Liczba osób w rodzinach.
1.	2015	71.728	4.102	5,72%	1.907	46,49%	4.014
2.	2016	70.677	3.647	5,16%	1.704	46,72%	3.232
3.	2017	67.536	3.567	5,28%	1.423	39,89%	2.349

Istotnym zagadnieniem są powody ubiegania się mieszkańców Ostrowca Świętokrzyskiego pomoc w MOPS, co obrazuje poniższa tabelka

Lp.	Wyszczególnienie	2015 r.	2016 r.	2017 r.
1.	Ogólna liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	1.905	1.704	1.423
2.	Ubóstwo	1.455	1.353	1.099
3.	Bezrobocie	1.029	854	571
4.	Niepełnosprawność	995	998	931
5.	Długotrwała lub ciężka choroba	620	579	545
6.	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	485	373	225
7.	Alkoholizm	309	322	322
8.	Narkomania	6	6	6

9.	Potrzeby ochrony macierzyństwa	181	150	99
	w tym wielodzietność	88	73	35
10.	Zdarzenia losowe	2	4	3
11.	Sieroctwo	2	3	1
12.	Przemoc w rodzinie	21	6	14

3. Organizacja systemu wsparcia rodziny w Gminie

Realizowanie zadań w zakresie wspierania rodziny możliwe jest przy wykorzystaniu dostępnych zasobów miasta, w tym:

- a) Agencję Rozwoju Lokalnego poprzez prowadzenie punktów konsultacyjnych dla osób uzależnionych i członków osób uzależnionych. W ramach prowadzenia punktów konsultacyjnych prowadzone jest poradnictwo indywidualne psychologiczne i prawne oraz grupowe informacyjno-edukacyjne spotkania profilaktyczne dla mieszkańców Ostrowca Świętokrzyskiego,
- b) Zakład Usług Miejskich w 2018 roku wprowadził nową formę pomocy rodzinie polegającą na zatrudnianiu osób w celu odpracowania długu mieszkaniowego. Program ten skierowany jest do osób, które są najemcami w mieszkaniowym zasobie Gminy i posiadają zadłużenie za najmowany lokal. Ponadto we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy Zakład prowadzi działania mające na celu zatrudnienie pracowników w ramach robót publicznych oraz prac interwencyjnych. Należy nadmienić, iż na podstawie obowiązującej ustawy o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie Gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego Gmina ma obowiązek zabezpieczyć swoim mieszkańcom lokale socjalne, tymczasowe, zamienne oraz lokale dla rodzin o niskich dochodach mających trudną sytuację materialną,
- c) Środowiskowy Dom Samopomocy „Przystań” wspiera uczestników oraz ich rodziny przez integrację społeczną, kompensuje skutki zaburzeń psychicznych poprzez:
  - ✓ aktywizowanie i zwiększanie samodzielności życiowej uczestników,
  - ✓ wsparcie psychologa,
  - ✓ wsparcie terapeutów,
  - ✓ indywidualne zajęcia aktywizujące i poprawiające funkcjonowanie w rodzinie i środowisku,
  - ✓ rehabilitację ruchową,
  - ✓ współpracę z instytucjami działającymi na rzecz rodziny oraz osób niepełnosprawnych,
  - ✓ wielokierunkowe działania pracownika socjalnego, które stanowią wsparcie dla podopiecznych i ich rodzin,
- d) rozwinięty system instytucji, podmiotów i organizacji pozarządowych działających w obszarze przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu. Wśród realizowanych przez Gminę zadań wymienić należy:
  - ✓ całoroczne prowadzenie świetlic środowiskowych z elementami socjoterapii, prowadzenie warsztatów profilaktycznych, których tematyką jest przeciwdziałanie patologiom społecznym, a także promocja zdrowego trybu życia,
  - ✓ organizację zajęć z zakresu kultury i sportu,

- ✓ w ramach wspierania idei reintegracji zawodowej i społecznej dofinansowuje się działalność Centrum Integracji Społecznej w Ostrowcu Św., prowadzonego przez Fundację „Pomocna Dłoń” z siedzibą w Ostrowcu Św. Aleja 3 Maja 73,

Prezydent Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego, mając na uwadze działalność organizacji pozarządowych oraz innych podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego, która jest istotnym elementem spajającym i aktywizującym społeczność lokalną, co roku zabezpiecza w budżecie Gminy kwotę na realizację zadań zleconych w ramach otwartych konkursów ofert organizacjom pozarządowym. Podmioty realizujące zadania kształtują liderów podejmujących aktywność na rzecz małych społeczności, przyczyniają się do rozwijania więzi mieszkańców oraz rozwoju społeczeństwa obywatelskiego.

MOPS, jako jednostka organizacyjna pomocy społecznej, realizuje zadania własne Gminy, jak i zlecone Gminie z zakresu pomocy społecznej, a także zadania zlecone przez Gminę do MOPS, nienależące do pomocy społecznej.

3.1 Zadania własne Gminy należące do pomocy społecznej, realizowane przez MOPS:

- praca socjalna,
- asystent rodziny,
- zasiłki stałe, okresowe i pomoc w naturze,
- składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w Centrum Integracji Społecznej,
- dożywianie, w tym realizacja programu rządowego „Posiłek w domu i szkole”,
- rodziny wspierające,
- usługi opiekuńcze.

3.2 Zadania własne Gminy nienależące do pomocy społecznej, realizowane przy wsparciu organizacyjnym MOPS:

- Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski, ul. Świętokrzyska 22.

3.3 Zadania zlecone należące do pomocy społecznej, realizowane przez MOPS:

- Środowiskowy Dom Samopomocy w Ostrowcu Świętokrzyskim os. Pułanki 10,
- specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- opiekun prawny.

3.4 Zadania własne Gminy nienależące do pomocy społecznej, realizowane przez MOPS:

- pomoc materialna dla uczniów (stypendia dla uczniów i zasiłki socjalne),
- dowożenie niepełnosprawnych dzieci do placówek oświatowych,
- przeciwdziałanie alkoholizmowi (poradnictwo psychologiczne),
- dodatki mieszkaniowe,
- Program „Ostrowiecka Rodzina 3+”.

3.5 Zadania zlecone nienależące do pomocy społecznej, realizowane przez MOPS:

- dodatek energetyczny,
- Karta Dużej Rodziny,
- świadczenia rodzinne, świadczenia wychowawcze, świadczenia Dobry Start 300 Plus, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego, składki na ubezpieczenie zdrowotne. Zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu:
  - ✓ urodzenia dziecka,
  - ✓ opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego,
  - ✓ samotnego wychowywania dziecka,
  - ✓ kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego,
  - ✓ rozpoczęcia roku szkolnego,
  - ✓ podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania,
  - ✓ świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy,
  - ✓ jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka, świadczenie rodzicielskie,
  - ✓ świadczenie jednorazowe „Za życiem.”

4. Realizatorzy Programu

Program będzie realizowany przez MOPS w Ostrowcu Św. ul. Świętokrzyska 22 we współpracy z instytucjami i organizacjami pozarządowymi m. in.:

- Urzędem Miasta w Ostrowcu Świętokrzyskim, ul. J. Głogowskiego 3/5 (UM):
  - ✓ Wydział Edukacji i Spraw Społecznych,
  - ✓ Wydział Infrastruktury Komunalnej,
  - ✓ Wydział Spraw Obywatelskich,
- Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski, ul. Świętokrzyska 22 (ZI),
- Komendą Powiatową Policji w Ostrowcu Świętokrzyskim, Aleja 3 Maja 9 (KPP),
- Prokuraturą Rejonową w Ostrowcu Świętokrzyskim, ul. A. Wardyńskiego 15,
- Strażą Miejską w Ostrowcu Świętokrzyskim, ul. Świętokrzyska 22 (SM),
- Sądem Rejonowym w Ostrowcu Świętokrzyskim, ul. Kościuszki 1,
- Zespołem Kuratorskim Służby Sądowej w Ostrowcu Świętokrzyskim, ul. Kościuszki 1,
- Ośrodkiem Leczenia Zaburzeń Psychiczych i Uzależnień „Eskulap” w Ostrowcu Świętokrzyskim, ul. Sienkiewicza 80 (OLZPiU „Eskulap”),
- Świętokrzyskim Ośrodkiem Terapii w Ostrowcu Świętokrzyskim, os. Ogrody 10a/3 (ŚOT),
- Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ostrowcu Świętokrzyskim, ul. J. Głogowskiego 3/5(GKRPA),
- Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Ostrowcu Świętokrzyskim, ul. Świętokrzyska 22 (PCPR),
- Zakładem Usług Miejskich w Ostrowcu Świętokrzyskim ul. Żabia 23(ZUM),
- Polskim Komitetem Pomocy Społecznej w Ostrowcu Świętokrzyskim, ul. Samsonowicza 17a (PKPS),
- Polskim Czerwonym Krzyżem – Oddział w Ostrowcu Świętokrzyskim, ul. Stodolna 30 (PCK),
- Centrum Integracji Społecznej w Ostrowcu Świętokrzyskim, ul. Aleja 3-Maja 73(CIS),
- Powiatowym Urzędem Pracy w Ostrowcu Świętokrzyskim, ul. Aleja 3-Maja 36 (PUP),

- Agencją Rozwoju Lokalnego Sp. z o.o. w Ostrowcu Świętokrzyskim ul. Sandomierska 26a (ARL).

5. Cele i zadania Programu

Celem głównym Programu jest wsparcie rodziny w zakresie jej prawidłowego funkcjonowania, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb rodziny przejawiającej trudności w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Cele szczegółowe Programu:

- wzmocnienie roli i funkcji rodziny,
- dążenie do integracji rodziny,
- przeciwdziałanie marginalizacji rodziny,
- zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych w rodzinie wymagającej interwencji oraz rozwiązanie już istniejących.

5.1 Wskaźniki realizacji Programu na lata 2019-2021

Nazwa zadania	Rezultaty	Wskaźniki realizacji
1. Monitoring sytuacji rodzin zagrożonych dysfunkcjami, zwłaszcza funkcji opiekuńczo-wychowawczej.	Rozwój systemu wczesnej identyfikacji problemów opiekuńczo- wychowawczych w rodzinie.	Liczba rodzin zagrożonych dysfunkcją korzystających z MOPS oraz objętych nadzorem kuratora. Liczba nowych rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi.
2. Monitoring sytuacji rodzin dysfunkcyjnych.	Wzmocnienie aktywności i samodzielności życiowej rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi.	Liczba rodzin z problemami opiekuńczo- wychowawczymi. Liczba rodzin, u których po otrzymaniu wsparcia nie występują problemy opiekuńczo-wychowawcze.
3. Analiza zjawisk rodzących potrzebę ubiegania się o pomoc.	Skuteczna profilaktyka lub likwidacja zjawisk rodzących problemy rodzin .	Liczba i rodzaj zjawisk rodzących problemy opiekuńczo-wychowawczych rodzin.
4. Współpraca rodzin z kuratorami sądowymi, policją, szkołami, stowarzyszeniami w celu wypracowania wspólnych działań profilaktycznych.	Rozwój instytucjonalnego i pozainstytucjonalnego zaplecza z zakresu świadczenia usług pomocy rodziny	Liczba instytucji wspierających rodzinę.
5. Praca środowiskowa polegająca na wzmacnianiu lub odzyskiwaniu przez rodzinę zdolności do pełnienia prawidłowych funkcji w społeczeństwie.	Wzrost dostępności rodzin z problemami do specjalistycznego wsparcia.	Liczba rodzin objętych wsparciem w Zespole ds. Rodzin MOPS/do liczby wszystkich rodzin w MOPS. Liczba rodzin objętych pracą w Zespole ds. Organizowania Społeczności Lokalnej MOPS.

<p>6. Motywowanie członków rodziny do podejmowania działań na rzecz niwelowania własnych dysfunkcji np. podjęcie terapii leczenia uzależnień, terapii dla ofiar i sprawców przemocy domowej.</p>	<p>Zwiększenie świadomości rodzin /opiekunów w zakresie własnych dysfunkcji i ich wpływu na tworzenie rodziny.</p>	<p>Liczba założonych Niebieskich Kart przez MOPS, Policję, inne instytucje.</p> <p>Liczba osób skierowanych do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.</p> <p>Liczba osób, które podjęły terapię.</p> <p>Liczba osób, które ukończyły terapię.</p>
<p>7. Dążenie do reintegracji rodzin poprzez pomoc rodzinie, z której dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej w odbudowaniu odpowiedniego środowiska wychowawczego z poprawnymi relacjami i rolami, pozwalającymi na powrót dzieci do rodziny naturalnej.</p>	<p>Wzmocnienie znaczenia rodziny biologicznej.</p>	<p>Liczba rodzin biologicznych objętych monitorowaniem, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej.</p> <p>Liczba dzieci, które wróciły do rodziny biologicznej.</p>
<p>8. Zapewnienie wsparcia rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.</p>	<p>Zwiększenie skuteczności i efektywności systemu wsparcia dla rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi.</p>	<p>Liczba asystentów pracujących w rodzinach.</p> <p>Liczba rodzin pracujących z asystentami, w tym przydzielonych przez Sąd.</p> <p>Liczba osób w rodzinach objętych pomocą asystenta.</p>
<p>9. Zapewnienie rodzinom dostępności do poradnictwa, w tym specjalistycznego oraz informowanie ich o miejscach udzielania pomocy.</p>	<p>Zwiększenie skuteczności i efektywności systemu wsparcia dla rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi.</p>	<p>Liczba porad.</p> <p>Liczba miejsc, gdzie udzielono porad.</p>
<p>10. Organizowanie czasu wolnego dla dzieci i młodzieży poprzez prowadzenie działalności edukacyjno-kulturalnej i sportowo-rekreacyjnej, w tym w świetlicach środowiskowych.</p>	<p>Zwiększenie efektywności systemu edukacji dla rodzin zagrożonych uzależnieniami i przemocą.</p>	<p>Ilość dzieci i młodzieży biorących udział w zorganizowanych zajęciach w poszczególnych instytucjach.</p>
<p>11. Zapewnienie rodzinom pomocy pieniężnej i niepieniężnej.</p>	<p>Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa socjalnego rodzin.</p>	<p>Liczba rodzin / osób w tych rodzinach objętych pomocą.</p>
<p>12. Objęcie dożywianiem wszystkich potrzebujących dzieci.</p>	<p>Zmniejszenie liczby niedożywionych dzieci.</p>	<p>Liczba dzieci korzystających z posiłków.</p>

6. Czas realizacji Programu

Realizacja Programu jest zaplanowana na 3 lata, zgodnie z art. 176 ustawy o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej, tj. na lata 2019 – 2021. w wyniku ewaluacji Program może podlegać weryfikacji i uzupełnieniu stosownie do pojawiających się potrzeb.

7. Monitoring Programu

Monitoring realizacji będzie opierał się przede wszystkim na gromadzeniu i analizowaniu informacji uzyskiwanych przez MOPS, jako koordynatora Programu i jednocześnie instytucję wiodącą przy jego realizacji. Rezultatem monitoringu będzie coroczne sprawozdanie za dany rok kalendarzowy przygotowane przez MOPS do 31 marca roku następnego.

8. Finansowanie Programu

Finansowanie Programu będzie się odbywać w ramach środków budżetu Gminy oraz środków pozabudżetowych pozyskanych ze źródeł zewnętrznych.

DYREKTOR
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Ostrowcu Świętokrzyskim
mgr Magdalena Szewcowa

Wiceprzewodnicząca Rady Miasta
Ostrowca Świętokrzyskiego
Marta Woźnicka-Kuzdak